

MĖSA / MEAT

2007 metų rugpjūtį prekyboje prasidėjęs staigus maisto produktų kainų kilimas neaplenkė ir mėsos, bet gyvulių supirkimo kainos per visus 2007 metus buvo mažesnės nei 2006-aisiais. Paukštienos kainų augimą galima pateisinti labai išaugusiomis pašarų išlaidomis, tuo tarpu jautienos ir kiaulienos didmeninių ir mažmeninių mėsos kainų didinimo priežasčių beveik nebuvo. 2007 metų kainų kitimą iliustruoja pateikti ŽŪMPRIS ir Statistikos departamento duomenys (1 lentelė).

1 lentelė / Table 1

Galvijų ir kiaulių supirkimo, mėsos produktų didmeninių ir mažmeninių kainų indeksai 2007 metais (2006 m. = 100 proc.)

The indices of purchase prices of cattle and pigs and of wholesale and retail prices of meat products in 2007 (2006 = 100%)

Kainų indeksų rūšys <i>Types of price indices</i>	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
Galvijų supirkimo kaina / <i>Cattle purchase price</i>	-10,8	-15,3	-15,1	-15,7	-14,4	-14,1	-7,8	-0,9	-8,5	2,6
Kiaulių supirkimo kaina / <i>Pigs purchase price</i>	-10,9	-8,1	-3,4	-5,9	-0,7	-9,3	-4,2	-4,4	-4,5	7,2
Mėsos ir jos produktų didmeninė kaina <i>Meat and meat products producer price</i>	0,2	0,3	1,6	2,0	2,9	1,7	3,1	5,0	5,1	7,4
Mėsos ir jos produktų mažmeninė kaina <i>Meat and meat products consumer price</i>	4,8	4,6	4,5	5,8	5,8	6,0	7,9	8,9	9,9	11,7

Pagrindinių mėsos produktų kainos augo dar sparčiau. Tik spalio mėnesį pradėjo didėti kiaulių bei galvijų supirkimo kainos, tačiau neadekvačiai pašarinių grūdų kainų augimui. Nedidėjant kiaulių supirkimo kainoms (dėl jų pakankamos pasiūlos visoje ES), jų augintojai kasdien patiria nemažų nuostolių. Europos Komisija, bandydama gerinti situaciją, leido taikyti intervencines kiaulienos rinkos reguliavimo priemones (skerdenų supirkimą ir privatų jų saugojimą), tačiau tai problemos neišsprendė. Dabar tikimasi, kad Europos Komisija papildomai leis iki kitų metų vidurio sustabdyti grūdų importo muitus, įvesti grįžtamąsias kiaulienos eksporto į trečiąsias šalis išmokas, taikyti be derinimo su ja *de minimis* paramą (apie 3–6 tūkst. eurų ūkio subjektui) kaip valstybės pagalbos priemonę. Tačiau iš šių priemonių didžiausią naudą gali turėti tik šalies mėsos perdirbėjai, o ne augintojai, nes už gyvų kiaulių eksportą į trečiąsias šalis (mūsų augintojams tai aktualu) nesiruošiama mokėti.

Nors mažmeninėje prekyboje kainos augo, gyvulių supirkimo tempai išliko nepakitę – supirkta 9 proc. daugiau nei pernai. Jautienos ir kiaulienos produktų vietinėje rinkoje per spalio mėnesį parduota net daugiau nei 2006 metų spalį.

Per 2007 metų sausio–rugsėjo mėnesius eksportas išaugo net 44 proc., o gyvų gyvulių – veršelių ir kiaulių eksportas sudarė 31 proc. viso eksporto. Augo ir importo apimtys, tačiau mėsos užsienio prekybos balansas išliko teigiamas (2 lentelė).

2 lentelė / Table 2

Gyvulių ir paukščių eksportas ir importas 2006 ir 2007 metų sausio–rugsėjo mėnesiais, tūkst. Lt
Exports and imports of cattle and poultry in January–September 2006 and 2007, thou. Lt

Mėsos rūšys / Kind of meat	Eksportas / Exports			Importas / Imports		
	2006	2007	%	2006	2007	%
Jautiena / Beef	131,4	182,3	138,7	16,3	21,7	133,1
Kiauliena / Pork	9,2	20,1	218,5	119,7	183,5	153,3
Paukštiena / Poultry meat	59,8	82,9	138,6	66,7	100,7	151,0
Produktai iš mėsos / Meat products	32,5	39,3	120,9	51	71,7	140,6
Gyvi gyvuliai / Live animal	94,2	147,3	156,4	33,9	37,8	111,5
Iš viso / Total	327,1	471,9	144,3	287,6	415,4	144,4

Šaltinis: ŽŪM užsienio prekybos duomenų bazė (Statistikos departamento duomenys).

JAUTIENA / BEEF

Vidaus rinka. Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centro (ŽŪIKVC) duomenimis, Lietuvoje 2007 m. lapkričio 1 d. buvo auginama 794,6 tūkst. galvijų, iš jų 427,9 tūkst. karvių. Per metus galvijų banda sumažėjo 10 proc.

Tarp supirktų galvijų daugiausia buvo bulių (43 proc.) ir karvių (36 proc.). Galvijų skerdenų kokybė išlieka žema. Per 2007 metų sausio–rugsėjo mėnesius tik 8,5 proc. skerdenų buvo E, U ir R raumeningumo klasių, o žemiausios P raumeningumo klasės – 44 proc.

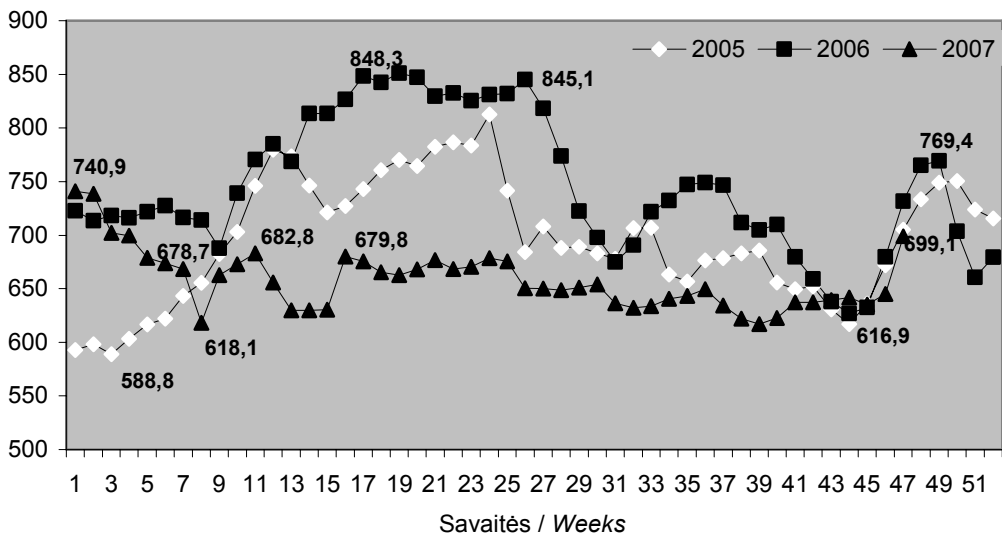
Galvijų supirkimo kainos Lietuvoje dar gerokai atsilieka nuo ES šalių vidurkio (3 lentelė). Galvijų supirkimo kainos 2007 metų lapkričio pabaigoje Lietuvoje buvo 30–40 proc. mažesnės nei vidutiniškai ES ir 5–15 proc. – nei Lenkijoje. Lietuvoje ypač žema telyčių supirkimo kaina. Mėsinių galvijų (R3), kurių perdirbimo įmonėms trūksta, kainos taip pat daug atsilieka nuo ES ir Lenkijos supirkimo kainų. Tai visai neskatina galvijų augintojų imtis mėsinių galvijų auginimo verslo. Tam nepalanki ir pasikeitusi tiesioginių išmokų mokėjimo sistema.

Jaunų bulių supirkimo kaina Lietuvoje 2007 metų sausio–lapkričio mėnesiais buvo mažesnė nei 2006-aisiais ir 2005-aisiais. Ji (658 Lt/100 kg) buvo 12 proc. mažesnė negu per atitinkamą 2006-ųjų laikotarpį (1 pav.). 2007 metų lapkričio pabaigoje (47-ąją savaitę) didžiausios O2 klasės jaunų bulių supirkimo kainos buvo Graikijoje (1290 Lt/100 kg), Maltoje (1237 Lt/100 kg) ir Portugalijoje (1155 Lt/100 kg), mažiausios – Latvijoje (537 Lt/100 kg), Rumunijoje (597 Lt/100 kg) ir Estijoje (670 Lt/100 kg).

Galvijų supirkimo kainos Lietuvoje, ES ir Lenkijoje 2007 metų 47-ąją savaitę
Cattle purchase prices in Lithuania, EU and Poland in the 47th week 2007

Galvijų rūšis <i>Kind of cattle</i>	Kaina / Price, Lt/100 kg			Lietuva, palyginti su ES/Lenkija, proc. <i>Lithuania compared to EU/Poland, %</i>
	Lietuvoje <i>Lithuania</i>	ES / EU	Lenkijoje <i>Poland</i>	
Jauni buliai (vidutiniškai) <i>Young bulls (average)</i>	696,8	1071,4	797,6	65/87
Jauni buliai (R3) <i>Young bulls</i>	670,9	1056,2	822,5	64/82
Jauni buliai (O2) <i>Young bulls</i>	702,3	908,1	771,7	77/91
Karvės (vidutiniškai) <i>Cows (average)</i>	526,2	756,9	629,1	70/84
Karvės (P2) <i>Cows</i>	521,4	615,6	543,1	85/96
Telyčios (vidutiniškai) <i>Heifers (average)</i>	572,5	1061,7	714,0	54/80
Telyčios (O3) <i>Heifers</i>	586,3	860,1	704,3	68/83

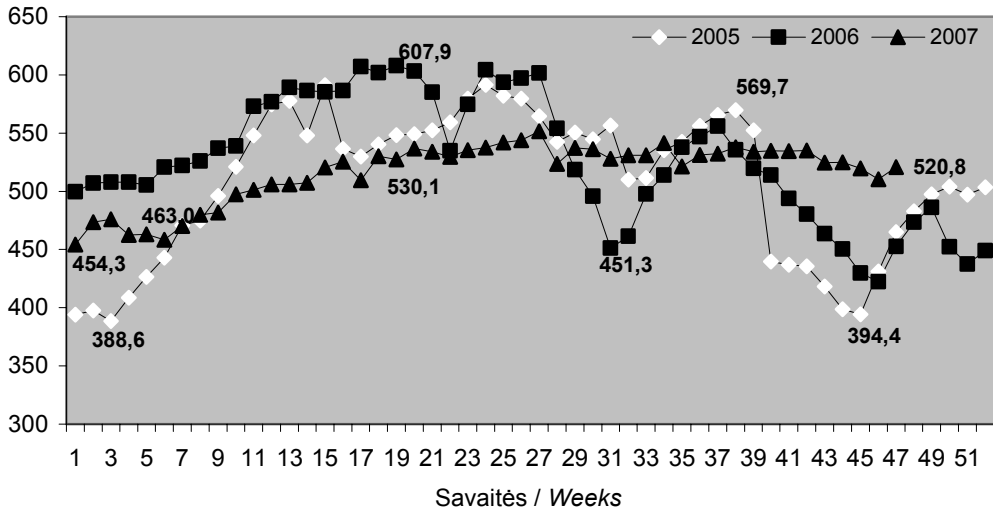
Šaltinis: Europos Komisijos duomenys.

1 pav. Jaunų bulių skerdenų supirkimo kainos 2005–2007 metais, Lt/100 kg
Figure 1. Purchase prices of young bull carcasses in 2005–2007, Lt/100 kg

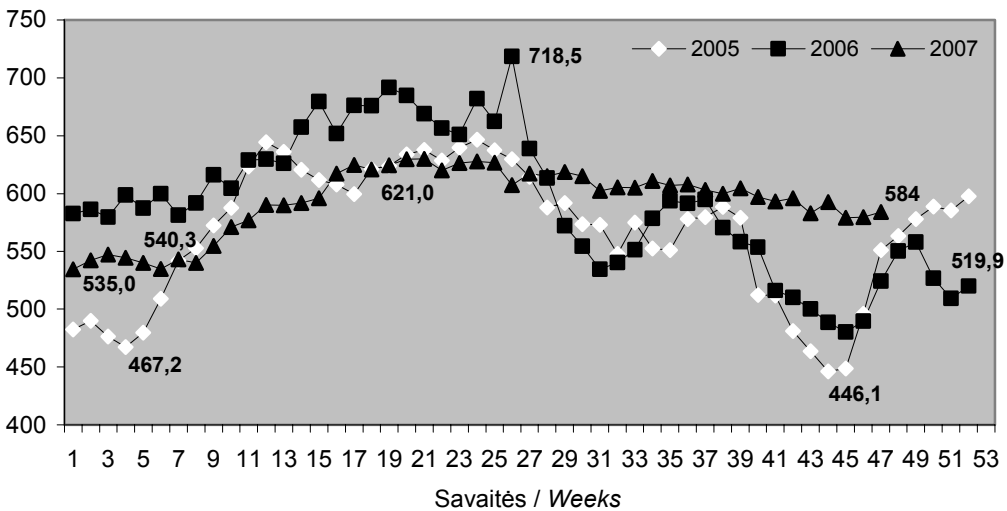
Šaltinis: ŽŪMPRIS.

Karvių vidutinė vienuolikos mėnesių supirkimo kaina (516 Lt/100 kg) buvo 3 proc. mažesnė nei per 2006-ųjų tą patį laikotarpį (2 pav.). 2007 metų lapkričio pabaigoje (47-ąją savaitę) didžiausios P2 klasės karvių supirkimo kainos buvo Liuksemburge (814 Lt/100 kg), Prancūzijoje (808 Lt/100 kg) ir Austrijoje (675 Lt/100 kg), mažiausios – Rumunijoje (414 Lt/100 kg), Slovėnijoje (419 Lt/100 kg) ir Estijoje (421 Lt/100 kg).

2 pav. Karvių skerdenų supirkimo kainos 2005–2007 metais, Lt/100 kg
 Figure 2. Purchase prices of cow carcasses in 2005–2007, Lt/100 kg

Šaltinis: ŽŪMPRIS.

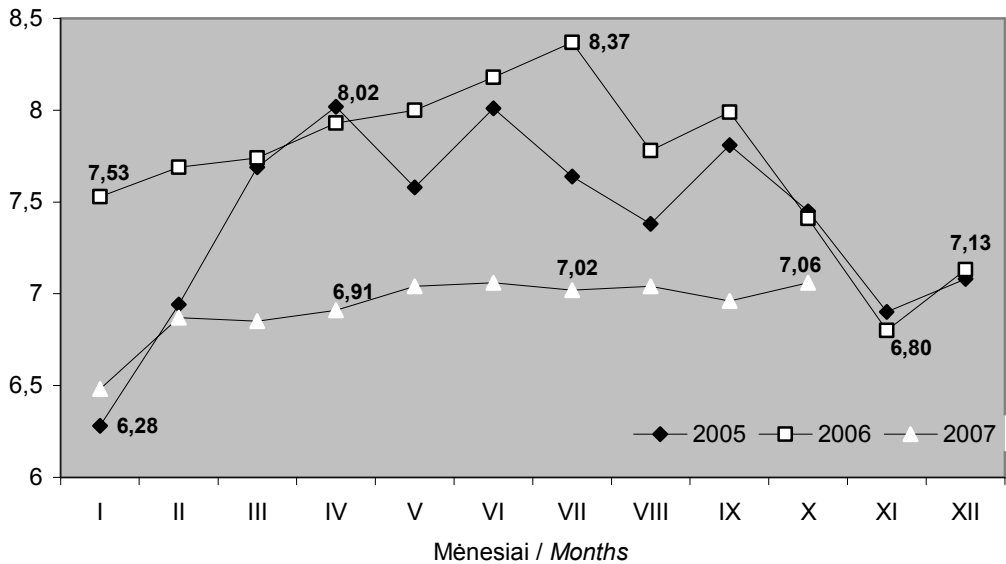

3 pav. Telyčių skerdenų supirkimo kainos 2005–2007 metais, Lt/100 kg
 Figure 3. Purchase prices of heifer carcasses in 2005–2007, Lt/100 kg

Šaltinis: ŽŪMPRIS.

Telyčių vidutinė sausio–lapkričio mėnesių supirkimo kaina (593 Lt/100 kg) buvo 7 proc. mažesnė nei per 2006-ųjų tą patį laikotarpį (3 pav.). 2007 metų lapkričio (47-ąją savaitę) didžiausios O3 klasės telyčių supirkimo kainos buvo Graikijoje (1252 Lt/100 kg), Prancūzijoje (1001 Lt/100 kg) ir Ispanijoje (997 Lt/100 kg), mažiausios – Latvijoje (493 Lt/100 kg), Rumunijoje (535 Lt/100 kg) ir Vengrijoje (570 Lt/100 kg).

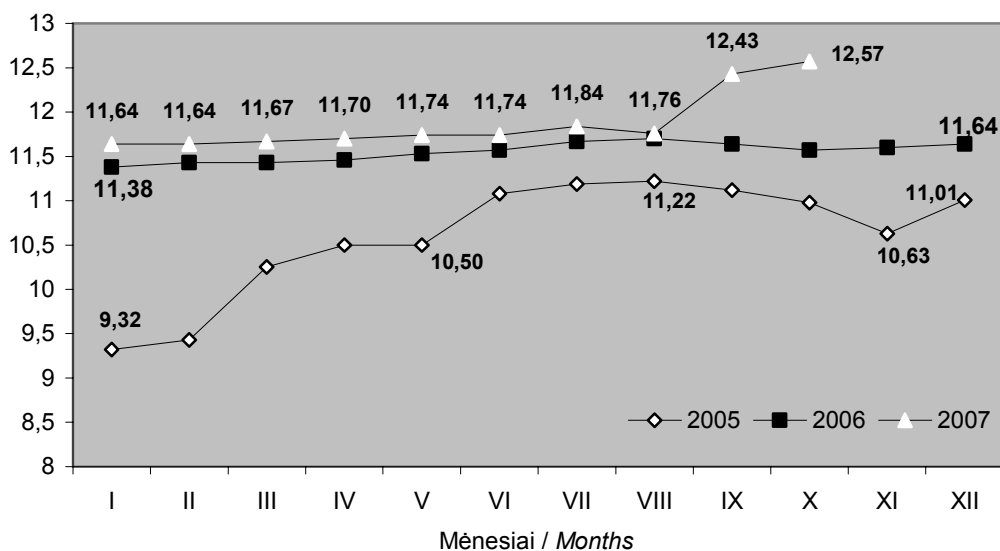
Lietuvos mėsos perdirbimo pramonės įmonės per 2007 metų sausio–rugsėjo mėnesius pagamino 53,9 tūkst. t jautienos. Beveik 32 tūkst. t jos realizuota, 66 proc. – užsienio rinkose. Likusi jautienos dalis (24 tūkst. t) perdirbta. Vidutinė jautienos realizavimo kaina vidaus rinkoje 2007 metų sausio–rugsėjo mėnesiais buvo 12 proc. mažesnė negu 2006-aisiais tuo pačiu laikotarpiu (4 pav.).

4 pav. Lietuvos gamintojų jautienos kainos 2005–2007 metais, Lt/kg
 Figure 4. Average producer prices of beef in Lithuania in 2005–2007, Lt/kg

Šaltinis: Statistikos departamento prie LRV duomenys.

Nors galvijų supirkimo bei perdirbimo įmonių jautienos realizacinės kainos buvo mažesnės nei 2006 metais, prekybininkai kainų nemažino, o nuo rugpjūčio mėnesio didino. Mažmeninė I kategorijos jautienos su kaulu kaina Lietuvoje 2007 metų sausio–spalio mėnesiais, palyginti su 2006-ųjų tuo pačiu laikotarpiu, buvo 2,9 proc. didesnė (5 pav.). Lapkričio pradžioje jautienos mažmeninės kainos išaugo dar labiau (4 lentelė).

5 pav. I kategorijos jautienos su kaulu mažmeninė kaina 2005–2007 metais, Lt/kg
 Figure 5. Retail prices of beef with bone (category I) in 2005–2007, Lt/kg

Šaltinis: Statistikos departamento prie LRV duomenys.

4 lentelė / Table 4

**Kai kurių jautienos gaminių mažmeninės kainos Lietuvoje
 2006 ir 2007 metų lapkričio mėnesį, Lt/kg**

Retail prices of selected beef products in Lithuania in November 2006 and 2007, Lt/kg

Gaminių pavadinimas Name of product	Vidutinė kaina / Average price		
	2006-11-09	2007-11-08	pokytis / change, %
Kumpis su kaulu / Ham, with bone	12,77	13,96	109,3
Kumpis be kaulo / Ham, boneless	14,77	16,9	114,4
Nugarinė / Sirloin	16,30	18,96	116,3
Malta jautiena / Minced beef	10,12	10,84	107,1

Užsienio prekyba. ŽŪIKVC duomenimis, per 2007 metų sausio–lapkričio mėnesius eksportuota 142,9 tūkst. veršelių. Tai 28 proc. daugiau nei per 2006 metų atitinkamą laikotarpį. Beveik 75 proc. veršelių išvežta į Ispaniją, Nyderlandus ir Izraelį. Vertine išraiška veršelių eksportas sudaro apie 16 proc. viso mėsos sektoriaus eksporto.

Statistikos departamento duomenimis, 2007 metų sausio–rugsėjo mėnesiais išvežta 22,2 tūkst. t jautienos už 182,3 mln. Lt. Eksportuota 38 proc. daugiau nei 2006-ųjų atitinkamu laikotarpiu. Dau-

giausia jautienos išvežta į Rusiją (41 proc.), Nyderlandus (20 proc.), Vokietiją (14 proc.) ir Italiją (13 proc.). Į ES šalis eksportuojama 60 proc. jautienos.

Už jautienos eksportą į trečiašias šalis per 2007 metų sausio–spalio mėnesius išmokėta 21,2 mln. Lt eksporto gražinamųjų išmokų, tai trečdaliu mažiau nei per 2006 metų atitinkamą laikotarpį. Eksportas į trečiašias šalis augo, o išmokos mažėjo dėl mažesnių subsidijų tarifų.

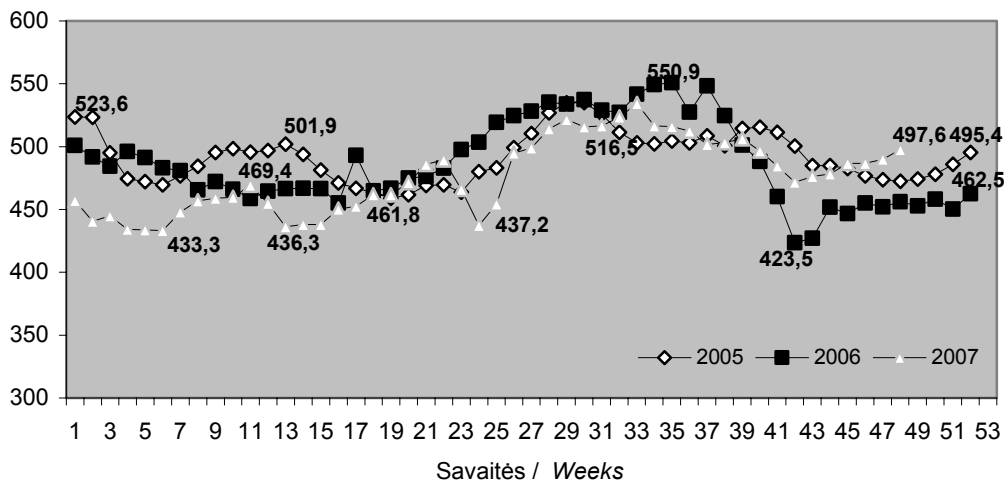
Per 2007 metų sausio–rugsėjo mėnesius jautienos importas buvo trečdaliu didesnis, tačiau jo kiekiai, palyginti su eksportu, buvo nedideli (3,5 tūkst. t). Net 76 proc. jautienos įvežta iš Latvijos.

Prognozės. Galvijų supirkimo kainos Lietuvoje išlieka vienos žemiausių tarp ES šalių, tačiau kainų didėjimą šiuo metu lemia pasiūlos ir paklausos santykis bei kitų gyvulių supirkimo kainos. Mažmeninėje prekyboje brangiausia jautiena, o jos suvartojama nedaug. Dėl pienininkystės, kurios plėtra pelninga šalyje, atsiranda prielaidos didėti jautienos pasiūlai greičiau nei jos paklausai. Veršelių eksporto pasekmės bus juntamos daug vėliau – mažėjant supirkimui. Kainų kitimo tendencijos mūsų šalyje bus priklausomos nuo pagrindinių ES šalių kainų politikos. Ekspertų nuomone, sausį–balandį mėnesiais jos neturėtų keistis ir išlikti gruodžio mėnesio lygio.

KIAULIENA / PORK

Vidaus rinka. Vis spartesniais tempais didėja kiaulienos importas, tačiau panašiai auga ir gyvūnų kiaulių eksportas į Rusiją. Per 2007 metų sausio–rugsėjo mėnesius skerdyklos ir mėsos perdirbimo įmonės supirko 591 tūkst. kiaulių ir gavo 45,6 tūkst. t skerdienos. Papildomai į Lietuvą įvežta 34,3 tūkst. t kiaulienos, o išvežta 215,5 tūkst. kiaulių. Kiaulių augintojų netenkina skerdyklų atsi-skaitymo sąlygos, todėl susidaro ne tik paradoksali situacija (kiaulieną importuojame, o užaugintas kiaules eksportuojame), bet ir prielaidos mažmeninių kainų augimui (dalį išpjaustytos skerdienos importuoja prekybos centrai).

2007 metų sausio–lapkričio mėnesių vidutinė kiaulių supirkimo kaina (477 Lt/100 kg) buvo 3 proc. mažesnė nei per 2006-ųjų atitinkamą laikotarpį (6 pav.).

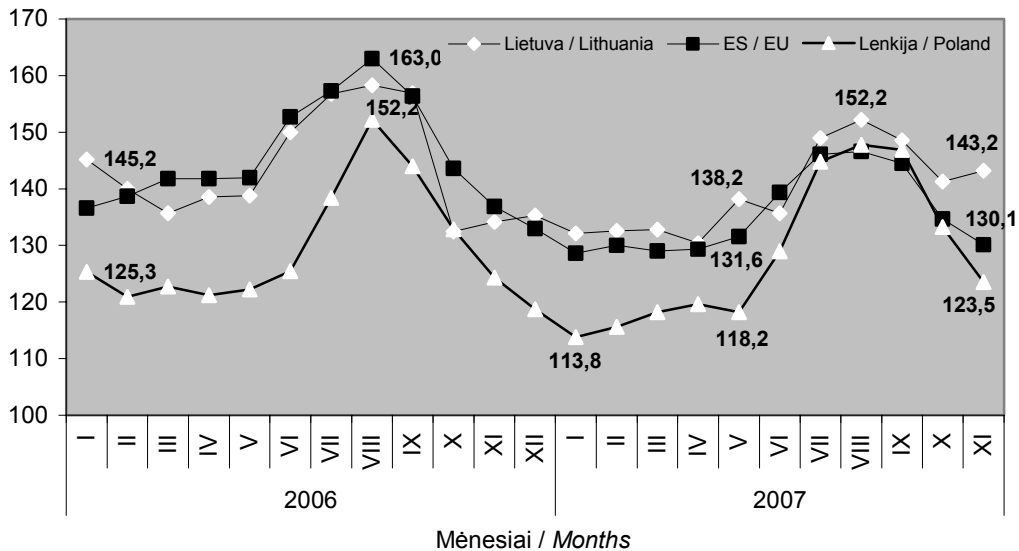
6 pav. Kiaulių supirkimo (skerdenos svoriu) kainos 2005–2007 metais, Lt/100 kg

Figure 6. Purchase prices of pork (carcass weight) in 2005–2007, Lt/100 kg

Šaltinis: ŽŪMPRIS.

2007 metų lapkričio mėnesį Lietuvoje vidutinė E kategorijos kiaulienos supirkimo kaina buvo 494 Lt/100 kg, 10 proc. didesnė už ES vidurkį. Mažiausia kiaulių supirkimo kaina tuo metu buvo Ispanijoje (411 Lt/100 kg), Nyderlanduose (413 Lt/100 kg) ir Danijoje (414 Lt/100 kg).

Lietuvos ir vidutinė ES šalių kiaulių supirkimo kaina bei jos kitimo tendencijos 2006–2007 metais buvo panašios (7 pav.), tačiau spalio–lapkričio mėnesiais Lenkijos, Lietuvos ir vidutinė ES šalių supirkimo kainos buvo skirtingos. Tuo metu kiaulių supirkimo kainos Lietuvoje buvo 16 proc. didesnės nei Lenkijoje.

7 pav. Kiaulių supirkimo (skerdenos svoriu) kainos 2006 ir 2007 metais Lietuvoje, ES ir Lenkijoje, eurai/100 kg

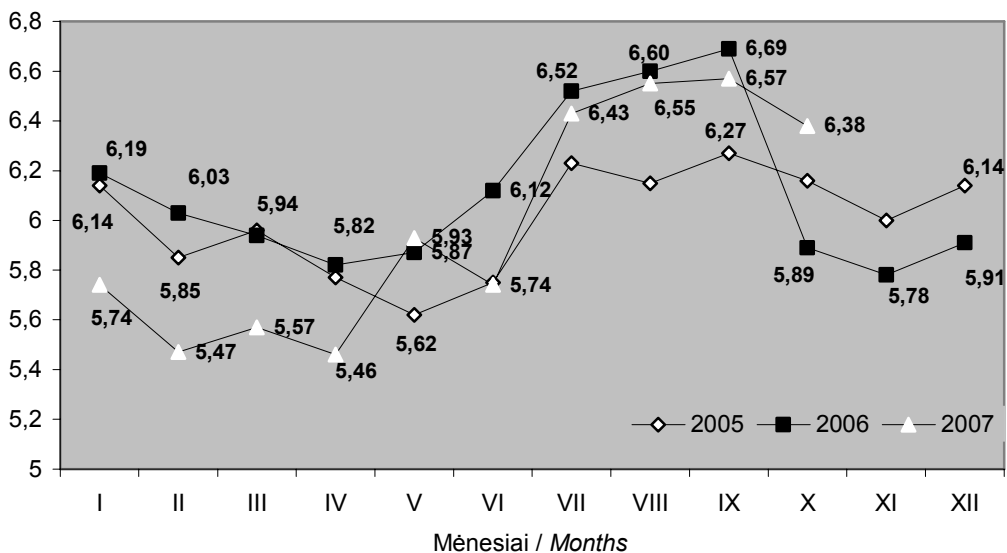
Figure 7. Purchase prices of pork (carcass weight) in Lithuania, EU and Poland in 2006 and 2007, EUR/100 kg

Šaltinis: Europos Komisijos duomenys.

Per 2007 metų sausio–rugsėjo mėnesius mėsos perdirbėjai pagamino 70,6 tūkst. t kiaulienos, iš jos 37,5 tūkst. t panaudota tolesniam perdirbimui. Beveik visa kiauliena realizuota šalies rinkoje. Vidutinė didmeninė jos kaina 2007 metų sausio–spalio mėnesiais buvo 3 proc. mažesnė nei per atitinkamą 2006-ųjų laikotarpį (8 pav.).

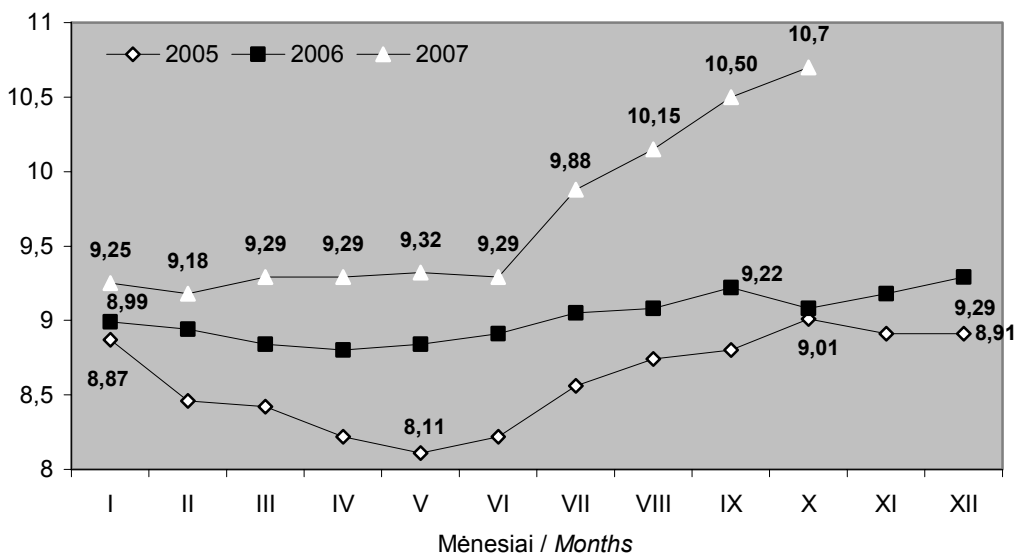
2007 metų sausio–spalio mėnesiais vidutinė mažmeninė kiaulienos su kaulu kaina buvo 8 proc. didesnė negu 2006-ųjų atitinkamu laikotarpiu (9 pav.), o nuo liepos mėnesio ji pakilo net 15 proc.

Nors didmeninės kiaulienos kainos 2007 metais buvo mažesnės nei 2006-aisiais, mažmeninės buvo aukštesnės, o nuo liepos mėnesio nepagrįstai didinamos. Dar smarkiau mažmeninės kiaulienos kainos šoktelėjo lapkričio pradžioje (5 lentelė).

8 pav. Lietuvos gamintojų parduotos kiaulienos vidutinės kainos 2005–2007 metais, Lt/kg
 Figure 8. Average producer prices of pork in Lithuania in 2005–2007, Lt/kg

Šaltinis: Statistikos departamento prie LRV duomenys.

9 pav. Kiaulienos su kaulu mažmeninė kaina 2005–2007 metais, Lt/kg
 Figure 9. Retail prices of pork with bone in 2005–2007, Lt/kg

Šaltinis: Statistikos departamento prie LRV duomenys.

**Kai kurių kiaulienos gaminių mažmeninės kainos Lietuvoje
2006 ir 2007 metų lapkričio mėnesį, Lt/kg**

Retail prices of selected pork products in Lithuania in November 2006 and 2007, Lt/kg

Gaminio pavadinimas <i>Name of product</i>	Vidutinė kaina / Average price		
	2006-11-09	2007-11-08	pokytis / change, %
Kumpis su kaulu / <i>Ham, with bone</i>	8,54	9,79	114,6
Kumpis be kaulo / <i>Ham, boneless</i>	10,86	12,96	119,3
Sprandinė / <i>Neck</i>	13,94	16,73	120,0
Nugarinė / <i>Terderloin</i>	14,87	17,98	120,9
Šoninė / <i>Side</i>	8,81	9,99	113,4
Malta kiauliena / <i>Minced pork</i>	8,02	8,95	111,6

Užsienio prekyba. Per 2007 metų sausio–rugsėjo mėnesius įvežta 34,3 tūkst. t kiaulienos, arba 55 proc. daugiau nei per 2006-ųjų tą patį laikotarpį. Importuota už 183,5 mln. Lt. Daugiausia kiaulienos įvežta iš Lenkijos (67 proc.), Vokietijos (11 proc.) ir Estijos (8 proc.).

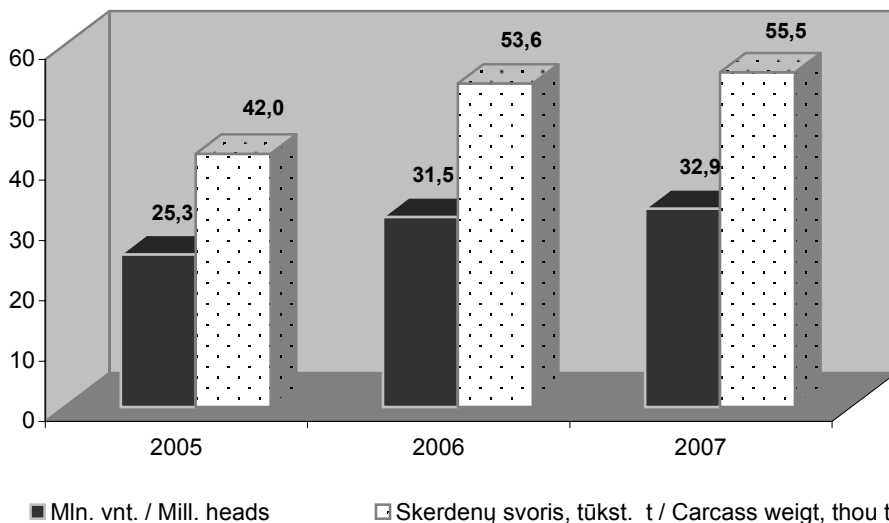
Per devynis mėnesius kiaulių eksporto apimtys (65,3 mln. Lt) išaugo net 2,8 karto. Iš šalies į Rusiją išvežta kiaulių už 39,1 mln. Lt (60 proc.), į Lenkiją – už 12,6 mln. Lt. Kiaulienos eksportuota labai mažai – 3,8 tūkst. t.

Prognozės. Mažmeninių kiaulienos kainų šuolis Lietuvoje rudenį nebuvo susijęs su kiaulių supirkimo kainų augimu. Spalio ir lapkričio mėnesiais supirkimo kainų nuosmukis Lietuvoje buvo mažesnis nei kitose ES šalyse. Tikėtis jų augimo 2008 metų pradžioje vargu ar galima, nes ES planuojamos rinkos reguliavimo priemonės dar negreit duos teigiamų rezultatų. Geriausiu atveju tai bus priemonės, susijusios su savikainos mažinimu (grūdų kainų mažėjimas, paramos teikimas pajamoms palaikyti).

ES šalių kiaulininkystės ūkiai dėl kiaulių pertekliaus šiuo metu gyvena ne pačius geriausius laikus. Tai patvirtina ne tik mažos kiaulių supirkimo kainos, bet ir žemiausios per pastaruosius penkerius metus paršelių pardavimo kainos.

PAUKŠTIENA / POULTRY MEAT

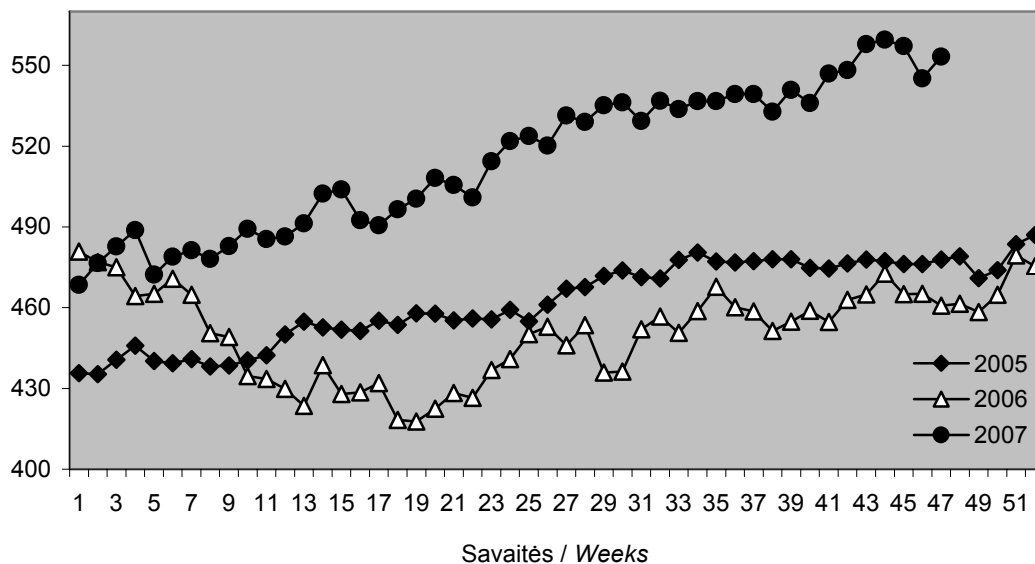
Vidaus rinka. Paukštienos gamybos apimtys Lietuvoje nuolat auga. 2007 metų sausio–lapkričio mėnesiais supirkta beveik 33 mln. paukščių, jų skerdenos gauta 3,5 proc. daugiau nei prieš metus ir net 32,1 proc. daugiau nei 2005-aisiais (10 pav.). Per 2007 metų vienuolika mėnesių, palyginti su 2006 metais, labiausiai didėjo kalakutienos gamybos apimtys – 9 proc. Tačiau didžiąją paukštienos dalį – 93 proc. Lietuvoje 2007 metais sudarė vištiena ir tik apie 6 proc. – kalakutiena, bet jos lyginamasis svoris kasmet didėja.

10 pav. Paukščių supirkimas Lietuvoje 2005–2007 metų sausio–lapkričio mėnesiais
Figure 10. Purchase of poultry in Lithuania in January–November 2005–2007

Šaltinis: Statistikos departamento prie LRV duomenys.

2006 metais nurimus paukščių gripo sukeltai sumaiščiai, paukštienos kaina ES ėmė didėti. Šios tendencijos gegužės mėnesį pradėjo reikštis ir Lietuvoje. Nuo to laiko kaina nepaliaujamai augo. Vištų skerdenų kaina 2007 metų lapkričio mėnesį buvo pati didžiausia per visą 2005–2007 metų laikotarpį – 553,2 Lt/100 kg, t. y. 19 proc. daugiau nei 2006-aisiais tuo pačiu metu (11 pav.).

11 pav. Vištų skerdenų vidutinė pardavimo kaina Lietuvoje 2005–2007 metais, Lt/100 kg
Figure 11. Average producer prices of chicken carcasses in Lithuania in 2005–2007, Lt/100 kg

Šaltinis: ŽŪMPRIS.

Vištienos kainų augimą Lietuvoje veikė kainų didėjimo tendencijos dėl didėjančios jos paklausos visoje ES. Tam taip pat įtakos turėjo lietuviškos paukštienos saugumas, nes tuo metu, kai vienoje ar kitoje valstybėje pasitaikydavo pavienių paukščių ligų atvejų, Lietuvoje dar nebuvo užfiksuotas nė vienas su tuo susijęs įvykis. Pastaruoju metu kainų augimą pakoregavo ir pabrangę grūdai.

2007 metų sausio–lapkričio mėnesiais vištų skerdenų vidutinė kaina įvairiose ES šalyse buvo skirtinga (6 lentelė). Brangiausia vištiena buvo Vokietijoje, o pigiausia – Lenkijoje ir Bulgarijoje. Mūsų šalyje nors ir sparčiai kylanti, vištienos kaina taip pat buvo gana konkurencinga. Ji išsilaikė apie 15 proc. mažesnė nei vidutiniškai ES.

6 lentelė / Table 6

**Vištų skerdenų vidutinė pardavimo kaina ES valstybėse
2006 ir 2007 metų sausio–lapkričio mėnesiais, Lt/100 kg**
*Average sale-price of chicken carcasses in EU countries
in January–November 2006 and 2007, Lt/100 kg*

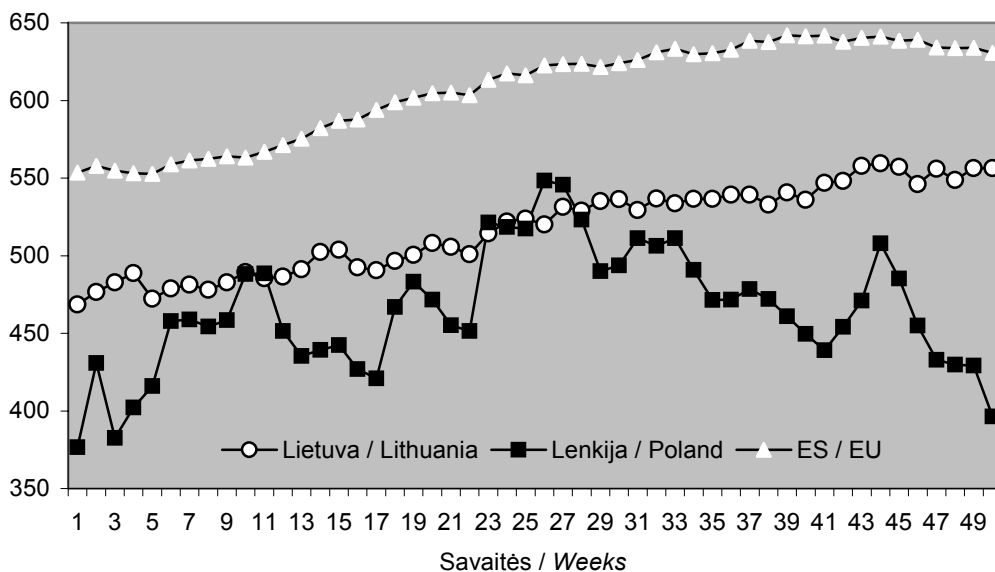
Šalis / Country	2006	2007	Pokytis, proc. Change, %
Lenkija / Poland	352,76	473,85	134,3
Bulgarija / Bulgaria		477,19	
Jungtinė Karalystė / United Kingdom	469,68	508,91	108,4
Lietuva / Lithuania	449,84	519,09	115,4
Čekija / Czech Republic	446,58	544,85	122,0
Belgija / Belgium	479,12	572,27	119,4
Malta / Malta	564,99	585,26	103,6
Nyderlandai / Netherlands	483,77	585,37	121,0
Danija / Denmark	527,15	586,88	111,3
Airija / Ireland	584,14	597,29	102,3
Portugalija / Portugal	524,92	599,20	114,2
Rumunija / Romania		605,29	
Latvija / Latvia	485,89	609,25	125,4
Švedija / Sweden	580,94	615,41	105,9
Slovakija / Slovakia	504,59	623,72	123,6
Vengrija / Hungary	497,40	626,35	125,9
Estija / Estonia	499,06	627,70	125,8
Slovėnija / Slovenia	593,90	631,95	106,4
Austrija / Austria	623,07	636,74	102,2
Ispanija / Spain	565,90	643,67	113,7
Suomija / Finland	664,63	672,44	101,2

Šalis / Country	2006	2007	Pokytis, proc. Change, %
Italija / Italy	515,71	675,33	131,0
Graikija / Greece	587,70	683,34	116,3
Prancūzija / France	594,00	705,58	118,8
Kipras / Cyprus	634,94	754,43	118,8
Vokietija / Germany	602,99	763,06	126,5
ES / EU	528,63	610,34	115,5

Šaltinis: Europos Komisijos duomenys.

ES 2007 metų sausio–lapkričio mėnesiais, palyginti su 2006-ųjų tuo pačiu laikotarpiu, vištiena labiausiai pabrango Lenkijoje, o mažiausiai – Suomijoje. Per visą nagrinėjamą laikotarpį nė vienoje iš ES šalių vištiena nepigo. Lietuvoje vištienos kainos didėjimas, palyginti su kitomis ES valstybėmis, buvo vidutinis, tačiau vienas mažiausių tarp naujųjų ES šalių.

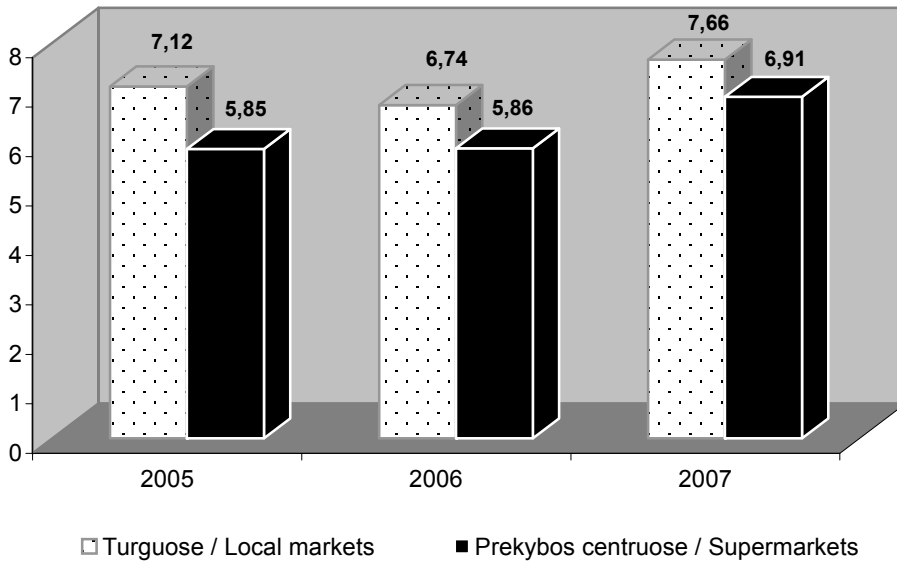
Lietuviškos paukštienos konkurencingumui grėsmę kelia Lenkija, kurioje paukštienos kaina 2007 metais buvo pati mažiausia ES. Būtent iš šios šalies Lietuva importuoja daugiausia vištienos. Priešingai nei ES ir Lietuvoje, paukštienos kaina Lenkijoje buvo labai nepastovi, o pastaruoju metu ji vėl mažėjo (12 pav.). Neabejotinai kaina kaimyninėje šalyje gali sumažėti dar labiau, nes ten užfiksuota paukščių gripo židinių. Taigi lietuviška paukštiena su lenkiška konkuruoti galės tik saugumo atžvilgiu. Tačiau niekas negali garantuoti, kad ligos, net ir laikantis griežtų saugumo reikalavimų, neatklys į mūsų šalį.

12 pav. Vištų skerdenų vidutinė pardavimo kaina 2007 metais, Lt/100 kg
Figure 12. Average producer prices of chicken carcasses in 2007, Lt/100 kg

Šaltinis: Europos Komisijos duomenys.

Didėjant didmeninei vištienos kainai, Lietuvoje 2007 metais kilo ir mažmeninė, nes augo šios mėsos paklausa ir jos gamybos sąnaudos. 2007 metais mažmeninė išdarinėtų vištų kaina prekybos centruose buvo 18 proc. didesnė už 2005 ir 2006 metų to paties laikotarpio kainas. Ne tik prekybos centruose, bet ir turguose vištiena kainavo brangiau nei ankstesniais metais. Tačiau kaip ir anksčiau, 2007-aisiais šios mėsos kaina turguose apie 11 proc. lenkė prekybos centrų kainą (13 pav.).

13 pav. Mažmeninė vištienos kaina Lietuvos prekybos centruose ir turguose 2005–2007 metais, Lt/kg
Figure 13. Retail prices of chicken in supermarkets and local markets in Lithuania in 2005–2007, Lt/kg

Šaltinis: Žemės ūkio rūmų duomenys.

Tarp Baltijos valstybių vištienos mažmeninė kaina Lietuvoje 2007 metų sausio–lapkričio mėnesiais, kaip ir 2006-aisiais, buvo mažiausia, o didžiausia – Estijoje (7 lentelė). Mūsų šalyje vištienos kaina 2007 metų tiriamuoju laikotarpiu buvo beveik 20 proc. mažesnė nei Latvijoje ir 22,3 proc. – nei Estijoje. Tačiau pastarojoje 2007 metais vištiena brango mažiausiai.

7 lentelė / Table 7

Mažmeninė vištienos kaina Baltijos šalyse 2006 ir 2007 metų sausio–lapkričio mėnesiais, Lt/kg
Retail prices of chicken in the Baltic States in January–November 2006 and 2007, Lt/kg

Šalis / Country	2006	2007	Pokytis, proc. Change, %
Lietuva / Lithuania	5,81	6,87	118,3
Latvija / Latvia	6,88	8,58	124,7
Estija / Estonia	8,00	8,84	110,4

Šaltinis: Statistikos departamento prie LRV duomenys.

Pigiausi Lietuvoje vištų sparneliai, o brangiausios kalakutų ir vištų krūtinėlės (8 lentelė). Pastarųjų kaina 2007 metais, remiantis ŽŪMPRIS duomenimis, buvo 37 proc. mažesnė už kalakutų krūtinėlių.

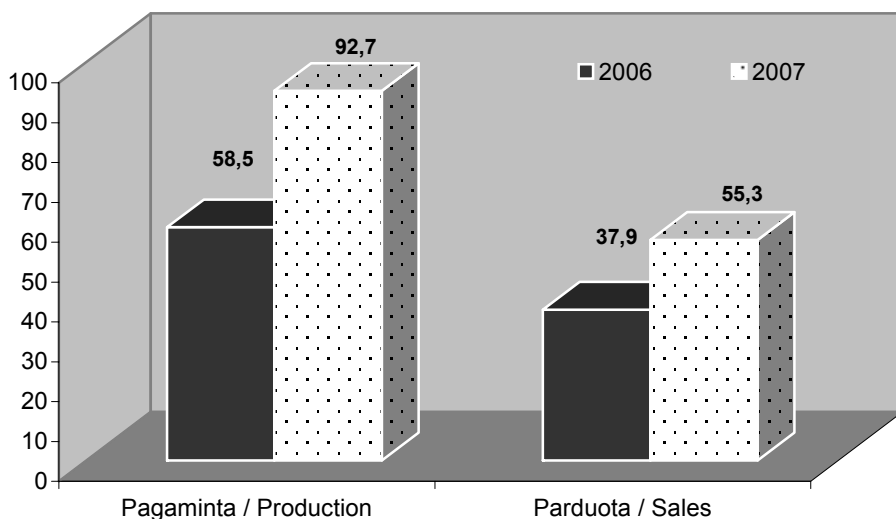
8 lentelė / Table 8

Kai kurių vištų dalių mažmeninė kaina Lietuvoje 2006 ir 2007 metais, Lt/kg
Retail prices of selected chicken parts in Lithuania in 2006 and 2007, Lt/kg

Vištos dalys / Chicken parts	2006	2007	Pokytis, proc. Change, %
Šlaunelės / Thighs	6,48	7,68	118,5
Blauzdelės / Drumsticks	6,76	7,85	116,1
Krūtinėlės / Breasts	11,51	12,08	105,0
Sparneliai / Wings	5,33	6,66	124,9

Šaltiniai: Žemės ūkio rūmų duomenys.

Dėl patrauklios kainos ir nepatenkintos paklausos paukštienos gamybos ir pardavimo apimtys 2007 metų sausio–spalio mėnesiais, palyginti su tuo pačiu 2006-ųjų laikotarpiu, išaugo (14 pav.).

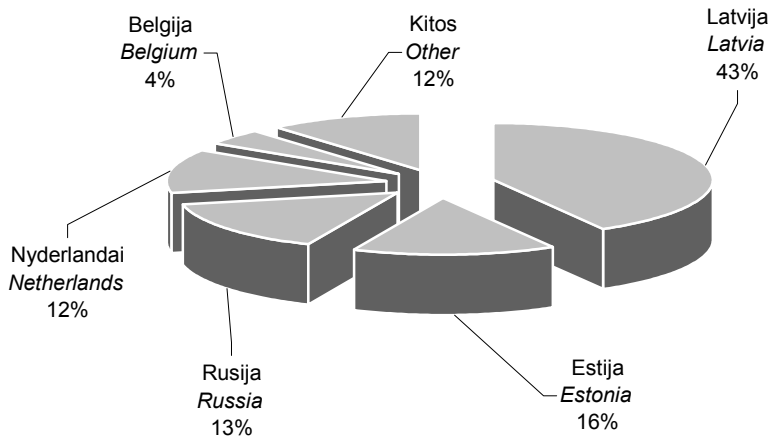
14 pav. Paukštienos gamyba ir pardavimas Lietuvoje 2006 ir 2007 metų sausio–spalio mėnesiais, tūkst. t
Figure 14. Production and sales of poultry meat in Lithuania in January–October 2006 and 2007, thou t

Šaltinis: ŽŪM duomenys.

Užsienio rinka. 2007 metų sausio–rugsėjo mėnesiais, kaip ir daugelį pastarųjų metų, Lietuvos užsienio prekybos paukščių mėsa balansas buvo neigiamas. Paukštienos importas beveik 2 kartus viršijo eksportą. 2007 metų tiriamuoju laikotarpiu paukščių mėsos importas į mūsų šalį sudarė

56,3 proc. Lietuvoje pagamintos paukštienos, importuota 5,5 proc. daugiau nei 2006-aisiais tuo pačiu metu. Tokias tendencijas lemia prastas mūsų šalies apsirūpinimas šia mėsa (2006 m. – 78 proc.). Vertine išraiška per devynis 2007 metų mėnesius į Lietuvą paukštienos buvo įvežta už 51 proc. didesnę sumą nei 2006-aisiais.

Lietuvos paukščių mėsos eksportas taip pat augo sparčiais tempais. 2007 metų sausio–rugsėjo mėnesiais iš mūsų šalies išvežta 54 proc. daugiau paukščių mėsos ir už 39 proc. didesnę sumą nei 2006-aisiais per tą patį laikotarpį. Daugiausia paukštienos eksportuota į nuolatinės paukštienos rinkas – Latviją (5,4 tūkst. t), Estiją (2 tūkst. t), Nyderlandus (1,6 tūkst. t), Rusiją (2 tūkst. t) (15 pav.). Kita šios mėsos dalis išvežta į dar 16 šalių (12 ES šalių, Gana, Afganistaną, Vietnamą ir Kiniją).

15 pav. Paukštienos eksporto struktūra 2007 metų sausio–rugsėjo mėnesiais

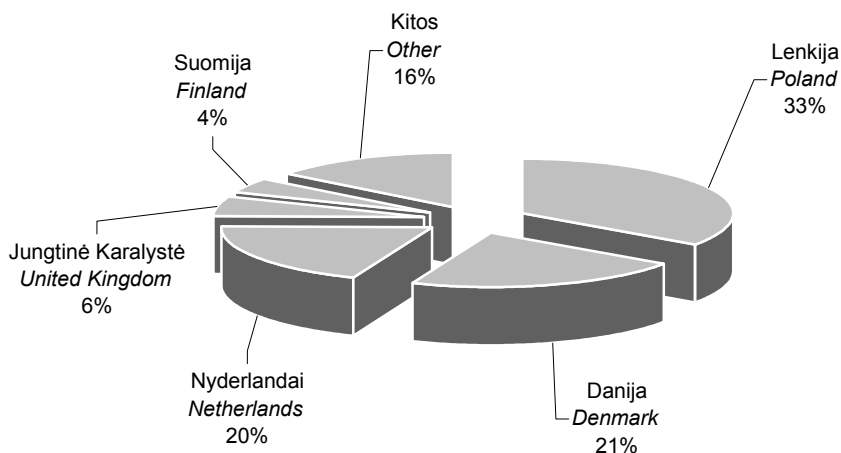
Figure 15. Structure of poultry meat exports in January-September 2007

Šaltinis: ŽŪM užsienio prekybos duomenų bazė (Statistikos departamento duomenys).

Didžiąją išvežamos paukščių mėsos dalį 2007 metais sudarė vištiena (92,4 proc.). Buvo eksportuojama ir kalakutiena (apie 7,5 proc.) bei šiek tiek kitų paukščių mėsos.

Lietuvai šiuo metu puikios galimybės plėsti savo rinkas, nes mūsų šalies gaminama paukštiena yra saugi. Lietuviškos produkcijos patikimumas ir santykinai maža kaina turėtų paskatinti valstybių, kuriose užregistruojami paukščių gripo atvejai, rinkas plačiau atverti mūsų šalies paukštienai.

Didžiąją dalį paukštienos 2007 metų sausio–rugsėjo mėnesiais, kaip ir anksčiau, Lietuva įsivežė iš Lenkijos (8,8 tūkst. t), Nyderlandų (5,5 tūkst. t) ir Danijos (4,8 tūkst. t) (16 pav.). Jau kurį laiką pagrindinė paukštienos tiekėja išlieka Lenkija. Tai lėmė ypač maža lenkiškos paukštienos kaina. Likusią minėtos mėsos dalį mūsų šalis įsivežė iš dar 13 ES šalių bei Rusijos.

16 pav. Paukštienos importo struktūra 2007 metų sausio–rugsėjo mėnesiais
Figure 16. Structure of poultry meat imports in January–September 2007

Šaltinis: ŽŪM užsienio prekybos duomenų bazė (Statistikos departamento prie LRV duomenys).

Didžiąją importuojamos, kaip ir eksportuojamos, paukštienos dalį 2007 metų sausio–rugsėjo mėnesiais sudarė vištiena (83,2 proc.). Nemažai įvežta kalakutienos (15,7 proc.), kitų paukščių mėsos – tik apie 1 proc.

Prognozės. Nuolat augant paukščių mėsos paklausai, gamintojai ir ateityje turėtų auginti daugiau paukščių bei didinti šios mėsos gamybos apimtį. Kaip atsaką į kylančią paklausą, didėjančias paukščių auginimo sąnaudas, Lietuvoje galima numatyti tolesnį paukščių mėsos kainos kilimą.

KIAUŠINIAI / EGGS

Ir ES, ir Lietuvoje pastaruoju laikotarpiu kiaušinių kainos labai išaugo. Taip nutiko dėl pasaulinėje rinkoje ypač pabrangusių grūdų, o tuo pačiu ir vištų pašarų brangimo. Nepaisant gamintojams patrauklių kainų, įvairaus apdorojimo kiaušinių gamybos apimtys mažėjo. Tam įtakos turėjo 2007 metais smarkiai kritusi šių produktų paklausa dėl išaugusių kainų. 2007 metų sausio–spalio mėnesiais parduota 41,2 proc. mažiau įvairaus apdorojimo kiaušinių nei tuo pačiu laikotarpiu prieš metus (1 pav.).

Vidaus rinka. Kiaušinių surinkimo apimtys Lietuvoje nuo 2005 metų išaugo. 2007-ųjų sausio–rugsėjo mėnesiais, palyginti su tuo pačiu 2005 metų laikotarpiu, kiaušinių surinkta 8,8 proc. daugiau, bet 1,4 proc. mažiau nei 2006-aisiais (2 pav.).